

Uskonrauha, yhteiskuntarauha ja uskontojen arvostelun kriminalisointi

YK ja uskontojen halventaminen on nyt ajankohtainen aihe. Voidaanko vaatia YK:ssa, että kansallisissa lainsäädännöissä on tiukkoja rajoituksia siitä miten uskontokeskustelua saa käydä. Voiko esim. islamin halventamisen pelosta tulla eräänlainen kahle sananvapaudelle, johon länsimaiset ihmiset ovat tottuneet ja johon lainsäädäntö on antanut turvan? Onko tarkoitus lopettaa YK:ssa lailla kaikki uskontojen halventaminen, ja silti pitää kiinni sananvapaudesta?

Nyt on kysymys tärkeistä asioista. Seuraava on suora lainaus wikipedian sivuilta: *"Vuonna 2009 YK:n yleiskokouksessa hyväksyttiin 'uskontojen halventamisen' vastainen julkilausuma. Arvostelijoiden mukaan kyse on 57 islamilaisen valtion muodostaman Islamilaisen konferenssin pyrkimyksestä estää islamin arvostelu. Arvostelijoiden mukaan islamilaiset valtiot ovat hyväksyneet YK:n ihmisoikeusjulistuksen sijasta Kairon julistuksen, jossa islam menee ihmisoikeuksien edelle. Arvostelijoiden mukaan samassa rintamassa ovat ihmisoikeuksia polkevat maat Kiina, Kuuba, Valko-Venäjä ja Venäjä."*
http://fi.m.wikipedia.org/wiki/JumalanpilkkajaYK_ja_uskontojen_halventaminen

Kansainvälinen kirjailijoiden sananvapausjärjestö on huolestunut

Pen international on kansainvälinen kirjailijoiden sananvapausjärjestö. Huomasin järjestön suomalaisilta sivuilta huolestumista juuri edellä kirjoittamastani asiasta. Kirjailijat ovat huolissaan siitä, että sananvapaus vaarantuisi, jos YK:ssa valmistelun alla oleva sopimus uskonnon halventamisen kieltämisestä toteutuisi. Lainaan lyhyesti sivulta <http://www.suomenpen.fi/?p=381> :

"Uskonnon halventamisen ja sananvapauden suhde on visainen kysymys kautta maailman. Suomen PENin kanta on, että uskonnon halventamisen kriminalisoinnista on luovuttava. Keskeinen lähtökohta toki edelleen on, että jokaiselle on taattava oikeus harjoittaa omaa uskontoaan kohtaamatta syrjintää tai minkäänlaisia aggression muotoja. Olemassa oleva lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset takaavat uskonnonvapauden ja suojaavat kansalaisia vihapuheelta ja muilta rikoksilta. Kansainvälisen PENin globaali verkosto onkin huolestunut YK:n toimielimissä valmistelluista suunnitelmista kieltää kansainvälisillä sopimuksilla uskonnon halventaminen."

Suomen laissa suojeltavana oikeushyvinä on yhteiskuntarauha

Käsittelen itselleni melko uutta asiaa ja turvaudun sen vuoksi lainauksiin. Nyt otan jälleen wikipediasta keskeisiä kohtia liittyen rikoslain uskonrauhaa koskevaan lainsäädäntöömme.

Uskonrauhan rikkominen, sen oikeudellinen suoja

"Uskonrauhan rikkominen on Suomen rikoslain 17 luvun 10 §:n määrittämä rikos, josta voidaan tuomita sakkoihin tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Laki tuli voimaan vuonna 1999. Uskonrauhan rikkomiseen syyllistyy mikäli^[1]: »julkisesti pilkkaa Jumalaa tai loukkaamistarkoituksessa julkisesti herjaa tai häpäisee sitä, mitä uskonnonvapauslaissa tarkoitettu

kirkko tai uskonnollinen yhdyskunta muutoin pitää pyhänä, tai meluamalla, uhkaavalla käyttäytymisellään tai muuten häiritsee jumalanpalvelusta, kirkollista toimitusta, muuta sellaista uskonnonharjoitusta taikka hautaustilaisuutta.»

Kriminalisoinnin perustelut

Vuonna 1997 lakiehdotuksesta antamassa lausunnossa perustuslakivaliokunta totesi, että lain ”suojelukohteina ovat kansalaisten uskonnolliset vakaumukset ja tunteet sekä uskonrauha yhteiskunnassa”. Valiokunnan mukaan lain tulkinnanvaraisuutta vähentää teon rangaistavuuden vaatima loukkaamistarkoitus ja se liittyy vain julkisuudessa tehtävään herjaukseen tai häpäisyyn.^[3]

Rikosoikeuden professori Kimmo Nuotion mukaan oikeudellinen perustelu siihen, miksi teko on nykyisin voimassa olevassa laissa kriminalisoitu, liittyy yleiseen järjestykseen ja yhteiskuntarauhaan: julkinen uskonnon pyhien arvojen pilkkaaminen kenenkään siihen puuttumatta voisi herättää vihaa erilaisia uskontoja ja vakaumuksia edustavien ryhmien välille ja johtaa yleisen järjestyksen vaarantumiseen. Suojeltavana oikeushyvä ei siten nykyisin ole enää jonkin uskonnon tai jumalan kunnia, vaan olennaisesti yhteiskuntarauha, jonka lainsäätäjä on pelännyt vaarantuvan, jos toisten uskonnollisten käsitysten tai uskonnonharjoittamisen loukkaaminen sallittaisiin.” http://fi.wikipedia.org/wiki/Uskonrauhan_rikkominen

Suojeltavana oikeushyvä on siis **yhteiskuntarauha, jonka lainsäätäjä on pelännyt vaarantuvan, jos uskonnollisten käsitysten tai uskonnonharjoittamisen loukkaaminen sallittaisiin**. Onko meillä Suomessa jo nyt joko täysin tai lähes sellainen laki, mitä YK:ssa vasta valmistellaan? Kuinka pitkälle kirkkojen ekumeeninen liike on tukemassa tätä suuntausta? Ei kai meillä myös media ole liukumassa samaan konsensukseen?

Itse tulen kyllä puolustamaan sananvapautta. Tosiasioiden ja vääryyksien esiin ottaminen loukkaa aina sitä tahoa, joka saa kritiikkiä osakseen, aina on loukannut. Ei uskonnonharjoittamista tai uskonnollisia käsityksiä voi nostaa jollakin tavoin niin yleviksi tai pyhiksi asioiksi, että niille tulisi antaa lainsäädännön kautta erityinen suoja. Uskonnollisten yhteisöjen tulisikin olla avoimia; ja tällöin välttään parhaiten erilaisilta ihmisoikeuksien polkemisilta.

Lohja 2013 Ceta Lehtniemi